

ПРИРАЧНИК ЗА ГРАНТОВИ

Правила и процедури за спроведување на шемата за доделување подгрантови во рамките на проектот во Северна Македонија

P U L S E

(Заштита на уникатните предели и видовите во Албанија и Северна Македонија)

Финансиски поддржано од ПОНТ

Имплементирано од ЦНВП Северна Македонија

Август, 2026

Table of Contents

1. Вовед	3
2. Проектен регион.....	4
3. Цели	5
4. Целни групи	6
5. Процедури.....	7
6. Фази на субгрантирање	7
7. Прифатливи видови на грант-активности во микрорегионот „5V“	8
8. Барање за кофинансирање	11
9. Прифатливи апликанти за доделување подгрантови	12
10. Неприфатливи активности.....	13
11. Поднесување на проектни предлози	15
12. Критериуми за евалуација.....	15
13. Прифатливи трошоци.....	17
14. Склучување договори	18
15. Известување и следење.....	18
16. Жалби	18
17. Анекси	18

1. Вовед

ЦНВП е организација која работи на Балканот. Како поранешен дел од SNV <https://www.snv.org/>, група посветени шумски инженери одлучија да ја основаат ЦНВП во јули 2012 година. Од своето основање до денес, овој мал тим ентузијастички прерасна во тим од 25 професионалци со различно потекло и експертиза. Во моментот, [ЦНВП](#) спроведува проекти во Албанија, Косово, Северна Македонија и Црна Гора.

Шумите се во фокусот на работата на ЦНВП, како еден од најважните екосистеми за зачувување на биолошката разновидност, ублажување на климатските промени и поттикнување на локалниот економски развој. ЦНВП продолжува да работи на справување со предизвиците со кои се соочуваат природата и луѓето во земјите во развој, преку заедничко дејствување „за создавање шумска покривка која обезбедува дом, засолниште, храна, средства за живот и простор за одмор и рекреација“.

Преку промовирање на одржливото користење на природните ресурси, ЦНВП им обезбедува поддршка на локалните заедници и институции во создавањето услови за живот во хармонија со природата. Преку реализација на различни проекти, ЦНВП придонесува кон создавање подобра и поодржлива Југоисточна Европа, преку својата работа во следните шест главни области:

1. Одржливо управување со природните ресурси
2. Климатски промени
3. Рурален развој
4. Обновлива енергија
5. Мобилизација на заедницата
6. Пристапување кон Европа

ЦНВП, преку своите организации во Северна Македонија и Албанија, спроведува тригодишен проект „PULSE - Заштита на уникатни предели и видови во Албанија и Северна Македонија“ во заштитени подрачја во Северна Македонија и Албанија (Кораб-Коритник, Шара и Албанските Алпи)“, финансиран од Фонд за природа Преспа-Охрид (ПОНТ).

Овој предлог се темели на достигнувањата и лекциите научени од првата фаза од проектот имплементиран до 2022-2025 година и се осврнува на императивната потреба за хармонизирање на одржливите практики за зачувување на природата со социо-економскиот развој во парковите Албански Алпи и Кораб-Коритник во Албанија и Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија. Покрај тоа, грантот се базира на искуството стекнато од CNVP во регионот Преспа, со поддршка на ПОНТ, како и на обемната работа што CNVP ја извршуваше во балканските земји во текот на многу години со поддршка на други донатори.

Активностите ќе се фокусираат на подобрување на социо-економските услови на локалните заедници. Тој ги интегрира заштитата на биолошката разновидност, зачувувањето на живеалиштата, шумарството во заедницата, агроеколошките практики и промоцијата на

Building a Greener Economic Environment

екотуризмот во рамка што ја поврзува зачувувањето на природата со локални економски придобивки.

Ќе се спроведе програма за мали грантови за локални бизниси и земјоделски фарми и невладини организации за промовирање и пилотирање на нови пристапи и практики во туризмот базиран на природата и управувањето со недрвни шунмски производи и медицинско ароматични билки во контекст на „4 Return Framework“. Ова ќе биде придружено со активности за подигање на свеста и градење капацитети, олеснување на локалното учество во зачувувањето на природата и одржливото користење на природните ресурси за заштита на биодиверзитетот, како и создавање на ефикасни механизми за управување.

ЦНВП е автономна и неполитичка организација, затоа нема да поддржува, учествува или интервенира во никаква политичка кампања во име на или во опозиција на кој било кандидат за јавна функција.

Овој прирачник ја дава рамката за шеми за под-грантови дизајнирани за заштита на биодиверзитетот и промовирање на одржлива биекономија во Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија. Програмата е финансирана од Фондот за природа Преспа-Охрид (ПОНТ) и имплементирана од Поврзување на природните вредности и луѓето (ЦНВП) во Северна Македонија.

2. Проектен регион

Шемата за подгрантови во рамките на проектот „PULSE – Заштита на уникатни предели и видови во Албанија и Северна Македонија“ ќе поддржи активности во микрорегионот „5V“ (пет села), кој се наоѓа во рамките на Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија. Активностите ќе бидат насочени во пет села: Шипковица, Вејце, Бродец, Вешала и Бозовце.

Табелата подолу дава преглед на приоритетните активности и мерки што ќе се спроведуваат во овие заштитени подрачја, со цел зачувување на природата и биолошката разновидност и поттикнување на одржливиот локален развој.

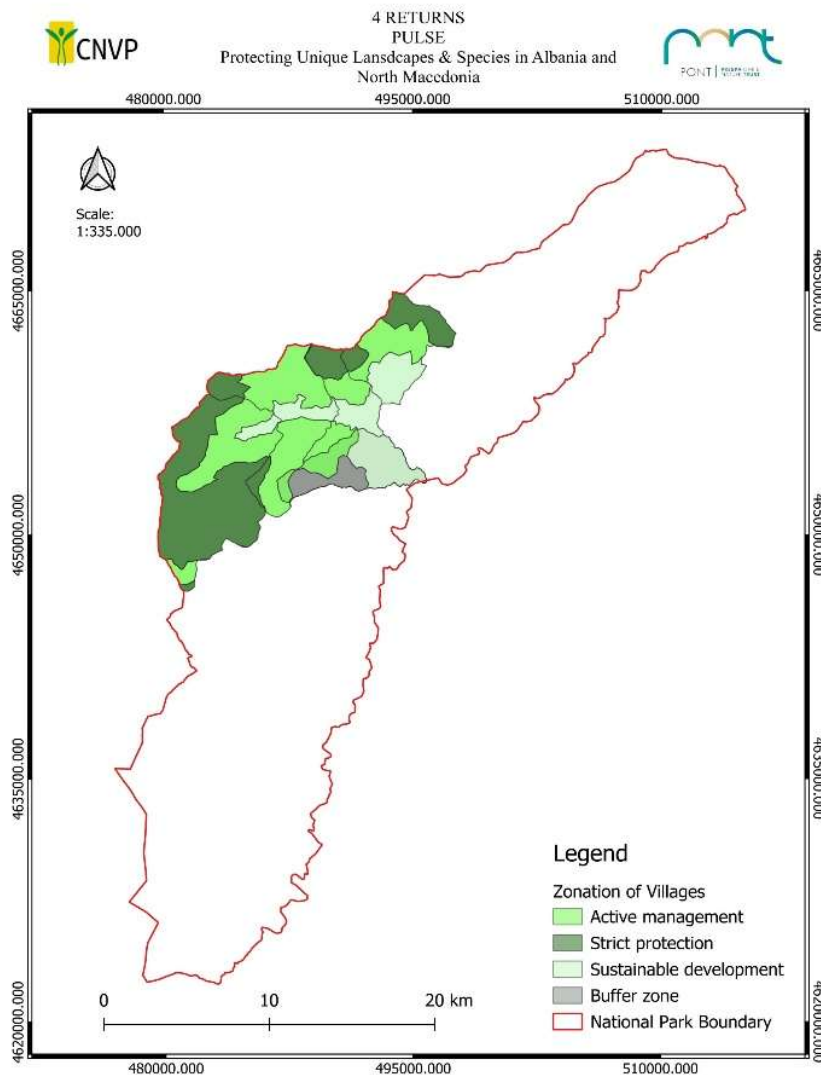

Fig. 1. Микрорегион 5V во Националниот парк Шар Планина

3. Цели

Општата цел е да се придонесе кон развој на одржлива биекономија и долгорочно зачувување на биолошката разновидност во Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија. Ова ќе се постигне преку зајакнување на улогата и капацитетите на локалните чинители за зачувување на живеалиштата и видовите, промовирање на одржливо користење на природните ресурси во и околу зоните со ограничено или забрането користење, како и преку унапредување на туризмот базиран на природата како двигател на заштитата на животната средина и создавањето одржливи и достоинствени локални средства за живот.

Сите активности ќе се спроведуваат во согласност со целите, мерките и насоките утврдени во планот за управување со Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија.

Специфичните цели на проектот вклучуваат:

- Одржливо користење на природните ресурси за заштита на биолошката разновидност, зачувување на живеалиштата, економски развој и подобро знаење.
- Диверзификација на туристичките услуги и производи базирани на природата за подобрување на локалните услови за живот во пилот-областите.
- Подобрување на партиципативното управување за подобро управување со заштитените подрачја.

4. Целни групи

Подгрантови ќе бидат доделени на локални невладини организации (НВО), локални бизниси и индивидуални земјоделци во рамките на микрорегионот „5V“ на Националниот парк Шар Планина во Северна Македонија, поточно насочени кон селата Шипковица, Вешала, Бродец, Вејце и Бозовце.

Поддршката за локалните бизниси и земјоделските фарми е ограничена на грантовски акции кои придонесуваат за озеленување на нивното работење и покажуваат мерливо позитивно влијание врз животната средина преку зачувување на биолошката разновидност, одржливо користење на природните ресурси, подобрена ефикасност на ресурсите, намалени влијанија врз животната средина или други еколошки одржливи практики.

Проектните активности мора да се спроведуваат исклучиво во рамките на назначениот микрорегион или да бидат тесно поврзани со активности кои обезбедуваат директно влијание во назначениот микрорегион 5V, со што се обезбедува враќање на природата, социјална инспирација и финансиска добивка.

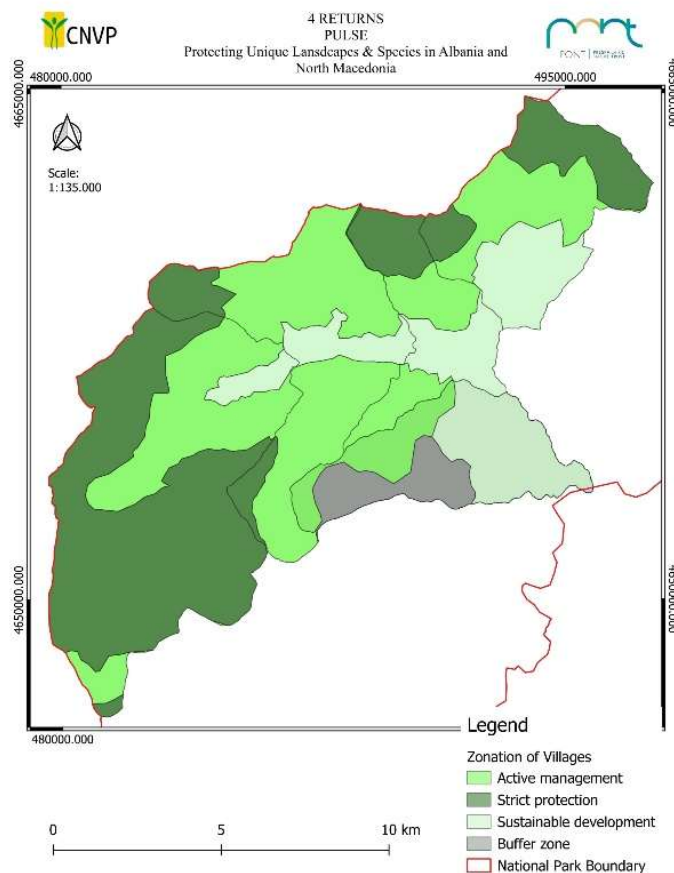

Fig. 2. Микрорегион, целна област, во Националниот парк Шар Планина

5. Процедури

Шемата за доделување подгрантови ќе се спроведува преку јавен повик. Првиот јавен повик за поднесување апликации во рамките на шемата за доделување подгрантови ќе биде објавен во периодот на 4 септември 2026 година.

На повикот ќе можат да аплицираат целните групи кои придонесуваат кон одржливо користење на недрвните шумски производи (НШП), развој на туризам базиран на природата (NBT), како и заштита на биолошката разновидност и зачувување на природата во определениот микрорегион, согласно спецификациите наведени во точка 7.

6. Фази на субгрантирање

- **Објавување на можноста за доделување грантови:** Информирање за можноста за доделување грантови преку социјалните медиуми и официјалната веб-страница на CNVP, како и преку веб-страниците и другите комуникациски канали на институциите кои се дел од групата на засегнати страни. Испраќање директни е-пораки до потенцијалните корисници идентификувани на терен, како и користење на други релевантни канали за комуникација со цел да се допре до потенцијалните корисници на грантовите.

Building a Greener Economic Environment

- **Инфо-сесија:** На 15 септември 2026 година ќе се одржи инфо-сесија Europe House Тетово на Националниот парк Шар Планина, на која заинтересираните кандидати ќе бидат детално информирани за специфичните правила и процедури, како и за потребната документација за аплицирање.
- **Прием и разгледување на апликациите:** Прием и разгледување на апликациите поднесени од заинтересираните апликанти. Апликациите треба да содржат информации за проектот, неговите цели, очекуваните резултати, буџетот и планот за спроведување. Независна комисија за евалуација ќе ги избере најдобрите проектни предлози кои ги исполнуваат подолу наведените критериуми за подобност, врз основа на нивната релевантност во однос на целите на проектот, изводливоста, очекуваното влијание и одржливоста (види Анекс 1 и Анекс 2).
- **Изготвување кратка листа на апликанти:** Изготвување кратка листа на апликантите врз основа на нивната подобност и квалитетот на поднесените проектни предлози.
- **Склучување договори со корисниците:** Со избраните корисници ќе бидат склучени правно обврзувачки договори, заедно со план за мониторинг.
- **Исплата на средствата:** ЦНВП ќе управува со финансирањето на одобрените грант-активности во согласност со потпишаниот договор за подгрант. Корисниците ќе бидат обврзани да ја достават потребната придружна документација за одобрување на прифатливите трошоци. ЦНВП ќе биде одговорен за проверка на доставената документација и за донесување на конечна одлука во однос на финансирањето на прифатливите трошоци, во консултација со корисникот. Плаќањата поврзани со одобрените грант-активности може да се вршат директно од страна на ЦНВП. По завршувањето на инвестицијата, корисникот ќе потпише **Образец за пренос на сопственост**, со кој се потврдува примопредавањето и преносот на сопственоста врз финансираниот имот/средство по завршувањето на проектниот циклус.
- **Следење на напредокот:** Следење на напредокот на проектите преку редовни посети на терен и извештаи за напредокот доставени од корисниците на подгрантовите.
- **Евалуација на резултатите:** Евалуација на постигнатите резултати од проектите со цел да се утврди нивното реално влијание врз одржливото користење на недрвните шумски производи (НШП), туризмот базиран на природата (NBT), како и врз заштитата на биолошката разновидност и зачувувањето на природата, како и идентификување на научените лекции за идни можности за доделување грантови.
- **Споделување на успешни приказни:** Споделување на успешни примери и резултати од спроведените проекти со цел да се поттикнат и мотивираат други заинтересирани страни да се вклучат во одржливото користење на недрвните шумски производи (НШП), туризмот базиран на природата (NBT), како и во заштитата на биолошката разновидност и зачувувањето на природата.

7. Прифатливи видови на грант-активности во микрорегионот „5V“

Поддршката во форма на грантови во рамките на овој повик е распределена во осум прифатливи категории на грант-активности во микрорегионот „5V“, поделени според целната група на корисници. Поточно, категориите на грант-активности од а) до д) се наменети за развој

Building a Greener Economic Environment

на локалните бизниси и модернизација на земјоделските стопанства, додека категориите од г) до з) се наменети за иницијативи предводени од невладини организации (НВО).

За категориите на грант-активности од а) до д), поддршката за локалните бизниси и земјоделските стопанства е ограничена на активности кои придонесуваат кон позеленување на нивното работење и покажуваат мерлив позитивен придонес кон животната средина. Прифатливите активности треба да придонесуваат кон зачувување на биолошката разновидност, одржливо користење на природните ресурси, подобрување на ефикасноста во користењето на ресурсите, намалување на негативните влијанија врз животната средина или примена на други еколошки одржливи практики.

Поддржаните активности се наведени подолу:

а) **Еколошко унапредување и модернизација на мини-млекарници во заедницата**, опремени со современи технологии за хигиенска и безбедна преработка на храна, со позитивно влијание врз заштитата на животната средина и зачувувањето на ресурсите;

б) **Поддршка на собирен центар за недрвни шумски производи (НШП) и лековити и ароматични растенија** присутни во микрорегионот – собирање, селекција и одржлива преработка на диви шумски производи и лековити растенија;

в) **Еколошка трансформација и модернизација на традиционалните овчарски бачила** во автентични сместувачки капацитети за посетители и демонстративни кујни за подготовка на традиционални јадења;

г) **Унапредување на стандардите во пчеларството**, набавка на специјализирана опрема за пчеларските бизниси, модернизација на практиките и подигнување на стандардите во секторот;

д) **Рехабилитација на земјоделските земјишта** преку примена на одржливи агроеколошки практики и традиционални системи на комбинирано одгледување, како што се одгледување традиционални сорти компири, бел грав и локални овошни видови;

ѓ) **Попшумување и обновување на деградираните падини**, со фокус на обновување на оваа природна зона на висока надморска височина;

е) **Ревитализација на планинарските и пешачките патеки**, преку обновување и уредување на трасите како повеќенаменски еко-патеки за пешаци, планинари и туристи кои минуваат низ микрорегионот;

ж) **Промоција и зачувување на културното наследство на микрорегионот**, вклучително и промоција на рачно изработени музички инструменти, сувенири и локална гастрономија, како и промоција на традиционалните сорти компири, Денот на белиот грав и други локални традиционални настани и производи.

Шемата за доделување подгрантови може да обезбеди поддршка за следните активности, но не ограничувајќи се само на нив:

- **Модернизација, адаптација и унапредување на објектите** за преработка и складирање на млечни производи, во согласност со стандардите за безбедност и хигиена на храната;
- **Унапредување на мини-млекарниците во заедницата** преку набавка и инсталирање енергетски ефикасна опрема за собирање, ладење, преработка, пакување и контрола на квалитетот на млекото, со цел минимизирање на загубата на ресурси и намалување на влијанието врз животната средина;
- **Набавка на специјализирана опрема за унапредување на одржливото производство** на висококвалитетен планински мед и модернизирање на пчеларските практики.
- **Набавка и поставување на заштитна инфраструктура за пчеларски активности**, вклучително и огради отпорни на продор на диви животни и системи за мониторинг.
- **Воспоставување и еколошко унапредување на собирни центри** за недрвни шумски производи (НШП), лековити и ароматични растенија, вклучително и набавка на опрема за селекција, сушење, пакување и складирање, како и обуки за локалните заедници за одржливо собирање на НШП и лековити и ароматични растенија во заштитени подрачја;
- **Набавка на опрема за подобрување на капацитетите за преработка и сушење** на недрвни шумски производи и лековити и ароматични растенија. Прифатливата опрема може да вклучува: опрема за прием, собирање и складирање; подготовка за селекција; чистење; миење; сушење; дезинфекција; сортирање; калибрирање; отстранување на оштетени плодови; опрема за сечење, мелење и друга опрема за подготовка пред преработката; опрема за конзервирање; сушење; замрзнување; полнење; флаширање; пакување и означување/етикетирање; опрема за следење на квалитетот; како и системи за контрола и следливост на приемот, складирањето и дистрибуцијата на производите;
- **Унапредување на капацитетите за органско одгледување на недрвни шумски производи и лековити и ароматични растенија**, со посебен фокус на вклучување на младите и жените. Ова вклучува обезбедување обуки, ресурси и поддршка за локалните заедници со цел развивање одржливи и еколошки прифатливи практики на одгледување, воспоставување пазарни врски и промовирање на одржливи практики;
- **Набавка на опрема за преработка и производство на традиционална храна** од страна на давателите на услуги во туризмот базиран на природата. Опремата може да вклучува: опрема за преработка (мелници, дробилки и дехидратори), опрема за производство (печки, шпорети и прибор), како и опрема за туризам базиран на природата, како што се опрема за планинарење и кампување, опрема за авантуристички туризам, опрема за водни спортови, опрема за набљудување на дивниот свет и слично;
- **Рехабилитација, обележување, дигитално мапирање и промоција** на пешачки, велосипедски и еко-туристички патеки;
- **Поставување инфраструктура за посетители**, вклучително и информативни табли, места за одмор, видовци и безбедносна сигнализација долж еко-патеките;
- **Контрола на ерозијата, стабилизација на падините и мерки за обновување на екосистемите** во деградирани и еколошки чувствителни подрачја;
- **Промоција на културното и природното наследство** преку развој и промоција на тури, со цел поддршка на локалната економија и зачувување на културните традиции. Може да се поддржат и прекугранични активности за промоција;

- **Уредување и подобрување на приватните сместувачки капацитети и објекти** кај давателите на туристички услуги/производи базирани на природата, вклучително и уредување, опремување или реновирање на објектите во согласност со локалната традиција и автентичниот карактер на подрачјето;
- **Зачувување и обновување на традиционалните овчарски колиби** и нивно пренаменување во објекти за еко-туризам, центри за посетители, сместувачки капацитети и простори за кулинарски демонстрации, преку примена на енергетски ефикасни мерки, практики за намалување на отпадот и технологии за заштеда на вода.

Ова не е исцрпна листа. Дополнителни прифатливи и соодветни активности може да бидат дефинирани и вклучени во идните јавни повици.

8. Барање за кофинансирање

Кофинансирањето е задолжително за сите проектни предлози поднесени во рамките на овој јавен повик. Специфичните барања се разликуваат во зависност од апликантот и категоријата на грант-активност:

- **Локални бизниси и земјоделски стопанства (категории на грант-активности а–д):** Апликантите кои се насочени кон развој на бизнисите и модернизација на земјоделските стопанства треба да обезбедат минимум **30% кофинансирање во парични средства** од вкупната вредност на инвестицијата. Придонесите во натура не се прифатливи за овие категории.
- **Иницијативи предводени од непрофитни организации (категории на грант-активности ф–ж):** Апликантите треба да обезбедат минимум **20% кофинансирање** од вкупната вредност на инвестицијата. Овој придонес може да биде обезбеден во парични средства, во натура или како комбинација од двата вида придонес.

За придонесите во натура да бидат вклучени во проектниот буџет, нивната парична вредност мора да биде финансиски проценета. Вредноста се утврдува преку проверка на тековната пазарна цена на конкретните добра или услуги што се обезбедуваат како придонес.

Прифатливите придонеси во натура од страна на корисниците може да го вклучуваат следново:

- **Волонтерска работа:** Корисниците може да обезбедат волонтерска работа како придонес во натура, при што нивните вработени или членови доброволно го вложуваат своето време и експертиза за поддршка на проектот.
- **Канцелариски простор:** Корисниците може да обезбедат канцелариски простор како придонес во натура, овозможувајќи му на проектниот тим бесплатно да го користи нивниот канцелариски простор.
- **Опрема и материјали:** Корисниците може да обезбедат опрема и материјали како придонес во натура, односно да ја обезбедат потребната опрема и материјали за реализација на проектот, како што се компјутери, печатачи и канцелариски материјали.
- **Експертиза:** Корисниците може да обезбедат своја експертиза како придонес во натура преку обезбедување техничка помош или консултантски услуги за потребите на проектот.

- **Обуки:** Корисниците може да обезбедат обуки како придонес во натура, преку организирање и спроведување обуки за проектниот тим или за корисниците на проектот.
- **Работна сила:** Корисниците може да обезбедат работна сила како придонес во натура, при што членовите на групата го вложуваат своето време и труд во поддршка на реализацијата на проектот.
- **Земјиште:** Корисниците може да обезбедат земјиште како придонес во натура, овозможувајќи му на проектниот тим да го користи земјиштето за потребите на проектот, на пример за садење земјоделски култури или изградба на инфраструктура.
- **Опрема и механизација:** Корисниците може да обезбедат опрема и механизација како придонес во натура, вклучително и потребната опрема и механизација за реализација на проектот, како што се трактори или системи за наводнување.
- **Репроматеријали и производни инпути:** Корисниците може да обезбедат производни инпути како придонес во натура, вклучително семиња, ѓубрива или други материјали потребни за реализација на проектот.

9. Прифатливи апликанти за доделување подгрантови

Следните категории на апликанти се прифатливи за поднесување на проектни предлози во рамките на овој јавен повик, конкретно за категориите на грант-активности од а) до д) наведени во точка 7:

- **Локални бизниси**, регистрирани како правни лица на територијата на општините Теарце, Јегуновце, Тетово, Боговиње и Врапчиште, со активности насочени кон селата Шипковица, Вешала, Бродец, Вејце и Бозовце. Апликантите треба да бидат регистрирани и активни најмалку **12 месеци пред датумот на објавување на јавниот повик**.
- **Земјоделски стопанства**, регистрирани како земјоделски стопанства во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, со земјоделски активности во селата Шипковица, Вејце, Бродец, Вешала и Бозовце.

Следните категории на апликанти се прифатливи за поднесување на проектни предлози во рамките на овој јавен повик, конкретно за иницијативите (типови на грант-активности) од ё) до ж) наведени во точка 7:

- **Непрофитни организации (НВО)**, регистрирани како непрофитни организации (не како подружници), согласно Законот за здруженија и фондации на Република Северна Македонија, со седиште на територијата на општините Теарце, Јегуновце, Тетово, Боговиње и Врапчиште, со активности насочени кон селата Шипковица, Вешала, Бродец, Вејце и Бозовце. Организациите треба да бидат регистрирани и активни најмалку **12 месеци пред датумот на објавување на јавниот повик**.

Важно:

- Апликантите во чии органи на управување и раководење се вклучени релевантни лица од заштитените подрачја (ЗП), како членови на органите на управување или раководење, или кои се ангажирани како вработени/експерти, **не се прифатливи за аплицирање**.

- Апликантите кои во моментот спроведуваат проекти финансирани од ПОНТ **не се прифатливи за аплицирање** на овој јавен повик.

Исклучок од ова правило: Апликантите чии проекти финансирани од ПОНТ завршуваат пред истекот на тековниот јавен повик за аплицирање **се прифатливи за аплицирање**.

10. Неприфатливи активности

Точки	Проверка
Секоја активност што доведува до или бара уништување[1] на критично живеалиште[2], како и секоја шумарска програма која не предвидува спроведување на план за унапредување и одржливо управување.	
Секоја активност која би можела да биде поврзана со значително нарушување на подрачја од особено значење за заштита (без соодветна компензација во согласност со меѓународните стандарди).	
Трговија со животни, растенија или други природни производи која не е во согласност со одредбите на Конвенцијата за меѓународна трговија со загрозувани видови на дивни животни и растенија (CITES) / Вашингтонската конвенција [3].	
Деструктивни методи на риболов	
Комерцијални активности за сеча на дрва во примарни шуми.	
Производство или трговија со дрво или други шумски производи кои не потекнуваат од одржливо управувани шуми.	
Големи и значајни промени во користењето на природните ресурси (на пример, промена на намената на земјиштето за земјоделски површини, шумско земјиште или пасишта, рурален развој, комерцијална сеча на дрва и слично), како и мелиорација на земјиште од големи размери.	
Големи и значајни промени во методите на одгледување во земјоделството и рибарството (на пример, воведување нови растителни видови, механизација од големи размери, воведување нови видови риби), како и сеча на шуми од големи размери.	
Користење на водните ресурси (на пр. големи брани и други објекти за задржување на вода, постројки за пумпно-акумулациони системи или електроцентрали, проекти за наводнување и одводнување, длабоки бунари, управување со водите и управување и развој на сливните подрачја, водоснабдување, постројки за десалинизација на морска вода).	
Инфраструктура (на пр. улици, мостови, аеродроми, пристаништа, далекуводи, цевководи, железнички мрежи, други видови железнички транспорт, туризам).	

Производство на енергија (на пр. големи ветерни и соларни паркови, системи на биомаса, геотермални постројки, термоелектрани).	
Индустриски активности (на пр. топилници за метали, капацитети за преработка на дрво, хемиски фабрики, фабрики за цемент, рафинерии и петрохемиски постројки, земјоделско-прехранбена индустрија).	
Користење на геолошки ресурси, рударство и други активности (на пр. рудници и каменоломи).	
Управување и отстранување на отпад и отпадни води (на пр. системи за отпадни води и пречистителни станици, депонии, постројки за преработка на комунален и опасен отпад).	
Активности кои вклучуваат штетни или експлоататорски форми на принудна работа[4] или штетен детски труд[5].	
Програми кои вклучуваат присилно физичко раселување и/или принудно иселување.	
Производство или активности кои влијаат врз земјиштето во сопственост на домородните народи или земјиштето за кое тие имаат поднесено барање за сопственост, а кое е предмет на постапка за утврдување на сопственоста, без целосна и документирана согласност од страна на тие народи.	
Производство, употреба, продажба или трговија со фармацевтски производи, пестициди/хербициди, супстанции што ја осиромашуваат озонската обвивка[6], како и други токсични[7] или опасни материјали, како што се азбест или производи што содржат полихлорирани бифенили (PCB)[8], диви животни и растенија или производи регулирани со CITES, вклучително и сите производи чија употреба е забранета или постепено се укинува на меѓународно ниво.	
Производство или трговија со оружје, муниција, вооружување, контроверзно оружје или нивни компоненти (на пр. нуклеарно оружје и радиоактивна муниција, биолошко и хемиско оружје за масовно уништување, касетни бомби, противпешадиски мини, збогатен ураниум).	
Набавка на огнено оружје.	
Обезбедување финансиски средства за воени институции вклучени во активности за заштита или безбедност.	
Производство или трговија со жестоки алкохолни пијалаци наменети за човечка употреба или други алкохолни пијалаци (со исклучок на пиво и вино).	
Производство или трговија со тутун.	
Коцкање, обложувалници, казина или други еквивалентни претпријатија и активности[9].	
Секоја трговија поврзана со порнографија или проституција.	

Производство или трговија со радиоактивни материјали. Ова не се однесува на набавка на медицинска опрема, опрема за контрола на квалитетот или други уреди за кои радиоактивниот извор е незначителен и/или соодветно заштитен.	
Производство или трговија со неврзан азбест. Ова не се однесува на набавка или употреба на цементни облоги со врзан азбест и содржина на азбест помала од 20%.	
Производство, трговија, складирање или транспорт на значителни количини опасни хемикалии, или комерцијална употреба на опасни хемикалии во големи размери. Опасните хемикалии ги вклучуваат бензинот, керозинот и другите нафтени деривати.	
Прекугранична трговија со отпад, освен со отпад што е дозволен согласно Базелската конвенција и нејзините подзаконски прописи[10].	
Секоја активност што доведува до неповратна промена или значително нарушување/преместување на елемент од културно наследство од критично значење[11].	
Производство и дистрибуција на медиумски содржини, или инвестирање во медиуми, кои се расистички, антидемократски или застапуваат дискриминација на дел од населението.	

11. Поднесување на проектни предлози

Во рамките на јавниот повик, апликантите ќе ги поднесуваат проектните предлози по електронски пат (преку е-пошта на cnvpmkd@cnvp-eu.org) до канцеларијата на ЦНВП во Скопје, Северна Македонија. Проектните предлози мора да бидат поднесени во рокот наведен во јавниот повик. Проектните предлози пристигнати по истекот на рокот нема да бидат земени предвид.

12. Критериуми за евалуација

Постапката за евалуација на апликациите се состои од две фази: административна проверка и евалуација на апликациите. Само апликациите кои ќе ја поминат административната проверка ќе бидат евалуирани од страна на комисија за евалуација назначена од ЦНВП.

- Во текот на административната проверка се проверува исполнувањето на следните услови:
 - Почитување на рокот за поднесување на апликацијата.
 - Комплетност на апликацијата.
 - Правилно пополнување на апликацијата.
 - Исполнување на условите за прифатливост.

Доколку апликацијата не ги исполнува наведените услови, таа ќе биде одбиена, а апликантот ќе биде известен за тоа.

Building a Greener Economic Environment

Комисијата за евалуација на ЦНВП ќе ги евалуира проектните предлози за категориите на грант-активности од а) до д), наведени во точка 7, врз основа на следните критериуми:

Релевантност на проектот: 35 поени	а: Минимална усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови (0–5 поени)
	б: Делумна усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови (6–15 поени)
	в: Висока усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови, при што дополнително ќе се вреднуваат апликантите со докажано искуство во придонесот кон обновување на земјиштето, одржливо земјоделство, пчеларство или еко-туризам во микрорегионот на Шар Планина (Шипковица, Вејце, Бродец, Вешала и Бозовце) (16–35 поени)
Буџет: 25 поени	а: Неразумен или несоодветен буџет (0–6 поени)
	б: Делумно разумен и реално остварлив буџет (7–17 поени)
	в: Добро планиран и реален буџет (18–25 поени)
Кофинансирање во парични средства	а: Минимум 30% паричен придонес (0–10 поени)
	б: Значаен паричен придонес (11–25 поени)
Релевантно искуство: 15 поени	а: Нема релевантно искуство (0–5 поени)
	б: Добро релевантно искуство (6–10 поени)
	в: Обемно релевантно искуство (11–15 поени)

CNVP ќе ги евалуира проектните предлози за категориите на грант-активности од ф) до ж), наведени во точка 7, врз основа на следните критериуми:

Релевантност на проектот: 35 поени	а: Минимална усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови (0–5 поени)
	б: Делумна усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови (6–15 поени)
	в: Висока усогласеност со целите и приоритетите на шемата за доделување подгрантови, при што дополнително ќе се вреднуваат апликантите со докажано искуство во придонесот кон обновување на земјиштето, одржливо земјоделство, пчеларство или еко-туризам во микрорегионот на Шар Планина (Шипковица, Вејце, Бродец, Вешала и Бозовце) (16–35 поени)
Буџет: 25 поени	а: Неразумен или несоодветен буџет (0–6 поени)
	б: Делумно разумен и реално остварлив буџет (7–17 поени)
	в: Добро планиран и реален буџет (18–25 поени)
Кофинансирање (готовина, натура или комбинација од двете) 25 поени	а: Кофинансирање во готово/во натура минимум 20% (0-10 поени)
	б: Значителен придонес во натура/готовина (11-25 поени)
Релевантно искуство и	а: Нема релевантно искуство (0-5 поени)
	б: Добро релевантно искуство (6-10 поени)

препораки: 15
поени

в: Обемно релевантно искуство (11-15 поени)

13. Прифатливи трошоци

Шемата за доделување грантови PULSE се заснова на финансирање на директни инвестиции и постигнување опипливи резултати.

Прифатливите трошоци треба да ги исполнуваат следните критериуми:

- да настанат во текот на спроведувањето на договорот за доделување подгрант;
- да бидат наведени во буџетот;
- да бидат неопходни и да соодветствуваат на проектните активности;
- да бидат идентификувачки и проверливи, особено преку нивното евидентирање во сметководствената документација на корисниците на подгрантовите;
- да бидат во согласност со барањата на важечкото даночно и социјално законодавство; и
- да бидат разумни и оправдани.

13.1 Прифатливи трошоци (финансирани од ЦНВП)

Следните трошоци се прифатливи за финансирање во рамките на овој грант:

- Опрема и механизација;
- Изградба, реконструкција и подобрување на инфраструктурата;
- Материјали и инпути кои се директно потребни за инвестицијата;
- Технички услуги директно поврзани со инсталацијата или спроведувањето;
- Обуки директно поврзани со користењето на поддржаната опрема, како и други обуки наведени во точка 7;
- **Човечки ресурси** се прифатлив трошок само за категориите на грант-активности од а) до ж), во висина од најмалку **15% од вкупниот износ на проектот**.

13.2 Неприфатливи трошоци (трошоци кои не се финансираат од страна на ЦНВП)

Следните трошоци не се прифатливи, конкретно за категориите на грант-активности од а) до д), наведени во точка 7:

- Плати, надоместоци или други трошоци поврзани со човечки ресурси;
- Индиректни или режиски трошоци (кирија, комунални трошоци, административни трошоци);
- Општи оперативни или тековни трошоци;
- Трошоци кои не се директно поврзани со грант-активноста.

13.3 Набавката на опрема/механизација и спроведувањето на други видови грант-активности за проектите во рамките на категориите на грант-активности од а) до д), наведени во точка 7, ќе се врши исклучиво во соработка со ЦНВП Северна Македонија. Секоја набавка на

Building a Greener Economic Environment

опрема/механизација и друга инвестиција од страна на корисниците на грантовите ќе подлежи на претходно одобрување од ЦНВП Северна Македонија.

Активностите и набавките поврзани со категориите на грант-активности од f) до ж), наведени во точка 7, ќе ги спроведуваат директно корисниците на грантовите.

Појаснување во однос на кофинансирањето:

Важно: Сите трошоци направени пред официјалниот датум на започнување на договорот или по завршувањето на договорот се сметаат за неприфатливи трошоци и нема да бидат финансирани.

14. Склучување договори

Подгрантови ќе им бидат доделени на успешните апликанти врз основа на евалуацијата на нивните предлози. CNVP ќе потпише договор со успешните апликанти, во кој ќе бидат наведени условите за подгрантот.

15. Известување и следење

Од подгрантстите ќе се бара да доставуваат редовни извештаи за напредокот до ЦНВП. Исто така, ќе се спроведуваат и мониторинг посети за да се осигури дека подгрантистите ги спроведуваат активностите како што е предложено.

16. Жалби

За сите жалби поврзани со процесот на селекција, предност ќе има Политиката за жалби на ЦНВП, како што е наведено на линкот подолу.

<https://cnvp-eu.org/wp-content/uploads/2026/06/Complaint-policy.pdf>

17. Анекси

Анекс 1 – Формулар за апликација

Анекс 2 – Формулар за буџет

Building a Greener Economic Environment

Индикативна временска рамка	Датум
Најава за повик	4 Септември 2026
Инфо сесија	15 Септември 2026
Краен рок за прашања и барања за појаснувања	21 Септември 2026
Краен рок за аплицирање	4 Октомври 2026